

Читаймо наукайтеся,
і собою не нурайтеся...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HENDERSON 4-0237
УНКОС: HENDERSON 5-8740
Тел.: з Нью-Йорку:
BARDY 7-4125
УНКОС: BARDY 7-3337

РІК LXVIII Ч. 140. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЛИПНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 25, 1962 No. 140. VOL. LXVIII.

АМЕРИКА І ЕВРОПА ОБМІНЯЛИСЯ ТЕЛЕВІЗІЙ- НИМИ ПРОГРАМАМИ ЧЕРЕЗ ТЕЛСТАР

Нью-Йорк. — 23-го липня відбулася перша виміна "живими" телевізійними аудіовізуальними за допомогою американського комунікаційного супутника "Телстар", що було історичною подією для цілого світу, бо коло 100 мільйонів осіб могли бачити ці передачі та слухати їх в цілій Америці і у 18-ох країнах віЛЬНОї Європи, а тому і Югославії, Австрії, а в Америці тривала 20 хвилин, і тільки сама тривала передача з Європи. На перший раз і Америка і Європа старалися показати глядачам те, що мають найкращого в собі. З Америки передавали частину пресової конференції президента Кеннеді в Вашингтоні, Статую Свободи з Нью-Йоркського порту, частину безболісних змагань із Шинкаго, стадо буйволів на Західній річці і маленького хлопчика, який із подивом дивиться на атакує індійського племені в Південній Дакоті. Три години пізніше Європа передавала свою аудіовізуальну, в якій глядачі бачили великий дзвін в Лондоні так званий Big Ben, стадо північних оленів в північній Швеції, Ельзійські поля у Франції, Національний Музей в Бельгії, Сикстинську каплицю у Ватиканській державі, Львів у Парижі та ботаніку Перемогу в Греції. В Нью-Йорку передавали програму три великі радіодіагностичні станції Америки: Бродвейський Синтез, Колумбійський Синтез і Нешенел Бродвейський Компані. В Європі передавали програму телевізійних станцій, що належать до Європейської Радіо- і Телевізійної Унії, членами якої є 18 країн: Австрія, Бельгія, Данія, Фінляндія, Франція, Західна Німеччина, Ірландія, І-

Переводжували Францією атомові випробування на Сагарі — виявлено у ЗДА

Вашингтон. — Сейсмографічні станції ЗДА встановили: допомогою своїх сейсмічних інструментів факт атомових випробувань, переведених дня 1 травня 1962 року Францією на Сагарі, 5.000 миль від ЗДА. Це виявлення було вдержуване в тасинці департаментом оборони ЗДА. Можливість виявлення підземних атомових спроб, переводжуваних на таких далеких відстанях є дуже важливою із наукового і з політичного погляду, зокрема в спорі між ЗДА і СССР щодо конечности безпосереднього контролю і інспекції на територіях зайнятих атомовими державами. Торкаючись цього спору, президент Кеннеді ствердив на понеділковій пресовій конференції, що не заважаючи на можливість виявлення підземних атомових спроб із далекої відстані, ЗДА і далі обстоюють конечність міжнародної інспекції на територіях ЗДА, СССР, чин і інших держав. ЗДА можуть сьогодні погодитися тільки на деякі концесії у їхніх вимогах щодо міжнародної інспекції атомових зброї.

Президент закликає виборців не голосувати на республіканців

Вашингтон. — Президент Кеннеді на пресовій конференції в дні 23-го липня говорив про можливість підписання СССР окремого договору із Східної Німеччиною. В Італії бачили ці передачі з Америки коло 20 мільйонів осіб, а в цілій Європі і в Америці коло 100 мільйонів людей. Передачі, з малими викликами, були дуже ясні й яскраві. В Італії було велике зацікавлення грою в безболісних змагань, який із подивом дивиться на атакує індійського племені в Південній Дакоті. Три години пізніше Європа передавала свою аудіовізуальну, в якій глядачі бачили великий дзвін в Лондоні так званий Big Ben, стадо північних оленів в північній Швеції, Ельзійські поля у Франції, Національний Музей в Бельгії, Сикстинську каплицю у Ватиканській державі, Львів у Парижі та ботаніку Перемогу в Греції. В Нью-Йорку передавали програму три великі радіодіагностичні станції Америки: Бродвейський Синтез, Колумбійський Синтез і Нешенел Бродвейський Компані. В Європі передавали програму телевізійних станцій, що належать до Європейської Радіо- і Телевізійної Унії, членами якої є 18 країн: Австрія, Бельгія, Данія, Фінляндія, Франція, Західна Німеччина, Ірландія, І-

У Женеві підписано порозуміння в справі Ляосу

Прем'єр новоствореного лляоского уряду князь Суванна Фума проголошує декларацію в справі нейтральності Ляосу на сесії конференції 14-ти держав у Женеві.

Женева, Швейцарія. — В Ракс та його асистент в далекохідних справах Аварел Гарриман. Підписано два протоколи, один з яких передбачає встановлення міжнародної комісії, що має наглядати над евакуацією всіх закордонних військ з Ляосу та над іншими заходами для встановлення і збереження нейтральності цієї країни, а в другому протоколі, що його підписали 13 країн без Ляосу, дається гарантія респектувати новий політичний статус цієї країни.

Тіто заповідає загострення цензури

Београд. — Югославський комуністичний диктатор Тіто заповідає, що він вже має досвід деякого лібералізму, зокрема в культурній діяльності, що він планує ще більше посилювати цензуру. Промовляючи на закритих нарадах центрального комітету югославської комуністичної партії, що відбулися тут в неділю і понеділок 22 і 23-го липня, Тіто ствердив: "Ми відносимося дуже ліберально. Ми знімали бар'єрами, думаючи, що це ніколи не пошкодить, як ми дозволимо людям говорити і писати, що вони хочуть. Але в

Альбанські комуністи почали знову атакувати Хрущова й Москву

Тірана. — Після деякої перерви альбанські комуністичний уряд виступив з новою атакою проти Хрущова і союветського колективного керівництва за їх антиальбанську кампанію. У промові, переданій Трансформом радіо кілька днів тому, альбанський прем'єр Мермет Шегу обвинувачував Москву в перенесенні ідеологічного спору на політичний і господарський взаємин між державами і в намаганнях організувати економічну блокаду проти "Альбанської Народної Республіки". Атакуючи Союветський Союз, прем'єр Шегу висловив "признання глибокої вдячності" альбансь-

В Союветському Союзі все більше процесів і смертних вироків

Москва. — Згідно з повідомленням московських "Известий" у Киргизькій ССР закінчився процес проти 50 державних урядовців і партійців, обвинувачених в розкраданні і розтраті державного і громадського майна. У висліді процесу 46 осіб засуджено на покарання в'язницею і чотири, одного українця, одного киргиза і двох жінок на кару смерті. Акт обвинувачення закінчив підсудним зловживання і спекуляції на велику суму; у висліді чого держава мала втратити понад 33 мільйонів рублів. Відбувався процес у столиці Киргизької ССР Фрунзе. Прізвиська засуджених на смерть — І. Тихості, керівник департаменту поставання, Д. Таласбаєв, колишній директор двох фабрик швейних машин у Фрунзе, Л. Фельдшер, директор тих же фабрик, і М. Гольдман, керівник державної крамниці в одній із цих фабрик. Засудженим на смерть сконфісковано теж усе майно. Згідно з актом обвинувачення в підсудних знайдено 50 фунтів золота, 66 фунтів срібла, 4 мільйони старих рублів, 16 ать і лляосувих предметів на 6.5 мільйонів старих рублів. В посідання підсудних було 47 домів. В цю аферу були вмішані заступник міністра торгівлі Киргизької ССР і кол. керівник державної цілої республіки, але про те, що з ними сталося, у висліді процесу про процес у Фрунзе не подано. Водночас із цим, газета "Советская Молдавія" сповістила, що там засуджено на в'язницю в'язниці Ушера І. Рєзніка за спекуляцію валютною і золотими монетами. В Рєзніка знайдено 207 золотих царських монет. Рєзнік, як виходить із прізвиська жид, мав бути сином багатой купецької родини в колишній румунській Басарабії, яку згодом прилучено до СССР.

КЕННЕДІ СТВЕРДЖУЄ БЕЗВИГЛЯДНІСТЬ РОЗМОВ ІЗ МОСКВОЮ В СПРАВІ БЕРЛІНУ

ЗДА ПРОДОВЖУВАТИМУТЬ НУКЛЕАРНІ ВИПРОБУВАННЯ, ЯКЩО СОВЕТСЬКІ ЗАГРОЖУВАТИМУТЬ ІХ БЕЗПЕЦІ

Вашингтон. — Відповідаючи на запити журналістів під час пресової конференції в понеділок, дня 23-го липня ч. р. през. Кеннеді з'ясував, що становище ЗДА до двох найактуальніших тепер справ у міжнародному житті — стану розмов щодо можливості пологів Берлінської кризи і рішення Союветського Союзу додати нову серію атомових випробувань. Згідно з мнением президента Кеннеді про вислід останніх розмов у Женеві, що їх відбув державний секретар Дін Ракс з міністром закордонних справ СССР Громиком, було песимістичне. Президент ствердив, що Соювети не виявили в нічому своєї готовності піти на компроміс в справі Західного Берліну і не дали обстоювати свої несприятливі для Заходу вимоги, і що ці вимоги останнім часом стали ще більш категоричні, як були перед тим. Згідно із заявою Президента, Ракс відбуде ще дальші розмови з Громиком і навіть, якщо буде треба, залишиться довше в Женеві, щоб їх продовжувати. Якщо ж іде про плановані Советами нові нуклеарні випробування, то през. Кеннеді засудив союветське рішення почати нову серію таких дій, оскільки і відкинув рішуче союветське твердження, що це "звільняє Держави Америки прикупувати СССР до цього кроку". Президент ствердив, що раз категорично, що причиною цього рішучого відношення Америки нуклеарних спроб, було зламання Советами атомової мораторії міжнародної угоди. Переведені Советами випробування переконали

Тимчасовий Уряд в Альжирі погоджується умовно на пропонуване Беном Беллею політичне бюро

Альжир. — Альжирський Тимчасовий Уряд, очолюваний прем'єром Беном Кеддою, погодився після відбуття в понеділок дня 23 липня наради на встановлення семі-політичного бюро тільки під тиском інших членів Тимчасового Уряду. З урядових мол інформають, що у вівторок дня 24 липня має вилетіти з Альжиру до Тлемсену орена урядова делегація для заступництва Бенів Беллі рішення уряду в справі політичного бюро і скликання 72-членної Національної Ради. Водночас із цим повідомляють, що в Альжирі вночі з 22 на 23 липня було чути нову стрілянину на вулицях. Причому її не встановлено.

У СВІТІ

Гіді почали ображувати своїх франкомовних земляків, після чого почалася білка. Мусульманська поліція, яка виступила в жовтні 1962 року, виступила під цим закликом під час благословення, уділеного ним 5.000 туристам і прочанам, зібраним на площі перед палестинським резиденцією в Кастель Гандольфо. Новий прем'єр Ірану, Ас-садегалл Алім заявив, після свого призначення, що іранська закордонна політика буде базуватися й далі на тісних і дружніх взаєминах з усіма народами, особливо ж із сусідами на принципах взаємної поваги, теж і з Союветським Союзом. Водночас із цим Алім підкреслює, що Іран буде виконувати всі свої договірні зобов'язання. Від ЗДА в інших західних держав Тран чекать дальшій підтримки для свого економічного розвитку і започаткування реформи. В Антверпені, Бельгія, в католицькій церкві св. Духа відбулися прилюдні пересправи між тими членами парохії, що говорять по-французьки і тими, що культивують фламандську мову. "Фламандські" бель-

ЗДА планують збільшити експорт на 10% в цьому фінансовому році

Вашингтон. — Підсекретар в департаменті торгівлі Едвард Гудеман заявив, що його департамент веде енергичну акцію в тому напрямку, щоб збільшити американський експорт в найближчому році на 10 відсотків. В дальших роках американський експорт має би далі збільшуватися, бо це допомагало б американським підприємствам і зменшувало б латентний дефіцит ЗДА. Американський експорт вже і тепер перевищує імпорту, але ЗДА витрачають свої долари на військову й економічну допомогу чужим країнам, а крім того американські туристи кожного року ввозять за кордон величезні суми, що перевищують білльон. Коли б віддалось збільшити експорт на 10 відсотків, тоді прибутки в доларах збільшилися б на \$ 2 білльона річно, Гудеман планує щоб засадили до експорту і малих підприємств, бо досі тільки 4 відсотки з них використовують свої експортні

ПОХОРОН С. П. СТЕФАНІ ДЗЯДІВ У ЦЕН ЧЕТВЕР

Джерсі Сіті. — Похорон с. п. Стефані Дзядів, професора при фортепіані в Українському Музичному Інституті та відомого громадника, що померла нагло на удар серця в понеділок, 23-го липня, відбувся в четвер, 26-го липня, о год. 9:30 рано з похоронного заведення Івана Ковальчука до місцевої української католицької церкви св. Петра і Павла, а описла на централь св. Хреста в Арлінгтоні, Н. Дж. Панахиди будуть відправлені кожного дня перед похороном в похоронному заведенні о год. 7:30 ввечері.

В АМЕРИЦІ

Перший американський астроном, який облетів Землю, Джон Г. Гленн із своєю дружиною і дітьми був при кінці тижня в гостях у генерального прокуратора Роберта Ф. Кеннеді. Президент Кеннеді із дружиною, його батько Джозеф та генеральний прокуратор плавали родинним яхтом "Марліном", і під час того дружнього Президентів і астроном полковник Гленн їздили на водних лижах, граючи в теніс за допомогою штурів моторового човна, який керувала дружина генерального прокуратора пані Етель Кеннеді. Новийоркський сенатор республіканець Кеннет В. Кітінг повідомив, що Палата Сенатська Конференція признала \$17 мільйонів на державний павільйон, що має бути збудований на Сайвіль Виставці в Нью-Йорку в 1964-1965 роках. Ничийні Барні вернувся з пробної подорожі до порту в Кеннеді, Н. Дж., і був переміщений до служби у флоті.

Ніксон і Кеннеді про значення приватних опитувань для виборчої кампанії

Вашингтон. — Цьогорічні вибори відбуваються 6-го листопада, і вже тепер часом писати про те, яку роль в цих виборах відіграють приватні опитування. В часописах пригадують те, що під час зустрічі Кеннеді з Ніксоном в тиждень після виборів в 1960-му році обидва кандидати на президента говорили про значення приватних опитувань на вислід виборів. Ніксон сказав тоді, що опитування, — це "чудесний" засіб до пізнання опії виборців, а президент Кеннеді в 1960 році витратив був на опитування суму \$250,000. Гадають, що президент Кеннеді і тепер користується з приватних опитувань, коли має вирішувати якусь важливу проблему. Правобори у Вест Вирджинії виявили були, що римокато-

У Філадельфії відбулися величаві похорони бл. п. Михайла Вишиванюка

Філадельфія. — В суботу 21-го липня тут відбулися, при величому здиві народу, величаві похорони с. п. Михайла Вишиванюка, заслуженого півня тієї громади, і Американської України, що помер там 18-го липня. Похорони відправи відслужили о. Митрофан Харина, місцевий парох, та о. Михайла Старух з Миліні, Н. Дж., виголосивши відповідні проповіді, о. Харина по-англійськи, а о. Старух по-українськи. Похорон відбувся з української католицької церкви св. Йосафата на централь у Франкфурті, де при відправі молились промови приятель Покійного від 53 років та разом з ним бувалийши також філадельфійський української громади перед його вибором на гол. урядовця УН-Союзу, гол. касир УНС Роман

С. п. Михайло Вишиванюк

Слободян. Від місцевої громади промовляв її репрезентант Василь Титанич.

Прикметна особливість по-

и души
Володимира
БНОГО
равлена
ХИДА
ипня 1962 р.
вечора
воставний Церкві
А в Нью Йорку
2nd Street
прошує
юних Мокійного
РОДИНА

